

ΔΙΟΡΘΩΜΕΝΗ

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για τα νομοσχέδια «Ο περί Προστασίας της Μητρότητας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021» και «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2021»

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος	Φωτεινή Τσιρίδου
Χρίστος Χριστόφιας	Χρίστος Σενέκης
Ονούφριος Κουλλά	Ανδρέας Αποστόλου
Δημήτρης Δημητρίου	Μαρίνος Μουσιούππας

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε τα πιο πάνω νομοσχέδια σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 26 Οκτωβρίου και στις 2 Νοεμβρίου 2021.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των εν λόγω νομοσχεδίων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι του Γραφείου της Επιτρόπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, της Παγκύπριας Οργάνωσης Πολυτέκνων (ΠΟΠ), της Παγκύπριας Οργάνωσης Πενταμελούς Οικογένειας (ΠΟΠΟ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Μονογονεϊκών Οικογενειών και Φίλων, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΣΕΚ, ΔΕΟΚ, ΠΑΣΥΔΥ, ΑΣΔΥΚ, Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ανεξαρτήτων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ) και Παγκύπριας Συντεχνίας «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και ΠΟΒΕΚ.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης των νομοσχεδίων παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Γιώργος Κουκουμάς, Πανίκος Λεωνίδου και Σωτήρης Ιωάννου.

Σκοπός του πρώτου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμου, ώστε να επεκταθεί η χρονική περίοδος για την οποία παραχωρείται άδεια μητρότητας για απόκτηση δεύτερου, τρίτου και μεταγενέστερων αυτών παιδιών μέσω τοκετού ή/και υιοθεσίας ή/και παρένθετης μητέρας.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του πρώτου νομοσχεδίου προβλέπεται η επέκταση της περιόδου άδειας μητρότητας:

1. κατά τέσσερις επιπρόσθετες εβδομάδες για όλες τις περιπτώσεις απόκτησης δεύτερου παιδιού με τοκετό ή/και υιοθεσία ή/και μέσω παρένθετης μητέρας και
2. κατά οκτώ επιπρόσθετες εβδομάδες για όλες τις περιπτώσεις απόκτησης τρίτου και μεταγενέστερων αυτού παιδιών με τοκετό ή/και υιοθεσία ή/και μέσω παρένθετης μητέρας.

Σκοπός του δεύτερου νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε να επεκταθεί η χρονική περίοδος για την οποία καταβάλλεται επίδομα μητρότητας για απόκτηση δεύτερου, τρίτου και μεταγενέστερων αυτών παιδιών μέσω τοκετού η/και υιοθεσίας ή/και παρένθετης μητέρας.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του εν λόγω νομοσχεδίου προβλέπεται η επέκταση της περιόδου για την οποία καταβάλλεται επίδομα μητρότητας:

1. κατά τέσσερις επιπρόσθετες εβδομάδες για όλες τις περιπτώσεις απόκτησης δεύτερου παιδιού με τοκετό ή/και υιοθεσία ή/και μέσω παρένθετης μητέρας και
2. κατά οκτώ επιπρόσθετες εβδομάδες για όλες τις περιπτώσεις απόκτησης τρίτου και μεταγενέστερων αυτού παιδιών με τοκετό ή/και υιοθεσία ή/και μέσω παρένθετης μητέρας.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση των νομοσχεδίων σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού

40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση των νομοσχεδίων ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των νομοσχεδίων στην επιτροπή η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων δήλωσε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις συμβάλλουν στην περαιτέρω βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει την επέκταση της θεσμικής προστασίας της μητρότητας και έχουν υποβληθεί στο πλαίσιο δέσμης μέτρων που προτίθεται να προωθήσει η εκτελεστική εξουσία με σκοπό την εξισορρόπηση/συμφιλίωση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή, καθώς και την αντιμετώπιση του δημογραφικού προβλήματος και της υπογεννητικότητας. Περαιτέρω, η εν λόγω αξιωματούχος δήλωσε ότι κατόπιν επεξεργασίας των προτεινόμενων ρυθμίσεων κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση αυτών με την προσθήκη μεταβατικής διάταξης, προκειμένου οι εν λόγω ρυθμίσεις να τύχουν εφαρμογής και στις δικαιούχους οι οποίες ήδη λαμβάνουν άδεια και επίδομα μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, τα οποία, όπως η ίδια δήλωσε, θα τεθούν ενώπιον της επιτροπής για ολοκλήρωση της συζήτησης αμέσως.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου της Επίτροπου Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού δήλωσε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι προς την ορθή κατεύθυνση, ωστόσο εξέφρασε την άποψη ότι αυτές θα έπρεπε να επεκτείνονται και σε όλες τις περιπτώσεις απόκτησης του πρώτου τέκνου, ώστε να διασφαλιστεί η ευημερία όλων των παιδιών. Συναφώς, η ίδια εξέφρασε την ανάγκη υιοθέτησης παιδοκεντρικής προσέγγισης στα εν λόγω ζητήματα, η οποία να λαμβάνει υπόψη την ευημερία όλων των παιδιών χωρίς οποιεσδήποτε διακρίσεις σύμφωνα με τις πρόνοιες της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Η εκπρόσωπος του Γραφείου της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων, υπό την ιδιότητα που κατέχει η Επίτροπος ως πρόεδρος του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, συμφώνησε με τους σκοπούς και επιδιώξεις των υπό εξέταση νομοσχεδίων. Ωστόσο, υποστήριξε ότι παράλληλα με την προώθηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, αλλά και για να καταστούν αυτές πιο αποτελεσματικές, πρέπει να ληφθούν τα καταλληλά μέτρα που να αντιμετωπίζουν τις οποιεσδήποτε ανησυχίες των κοινωνικών εταίρων, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο δημιουργίας αρνητικής προδιάθεσης από μερίδα εργοδοτών λόγω της επέκτασης της άδειας μητρότητας.

Η εκπρόσωπος της Παγκύπριας Κίνησης «Ίσα δικαιώματα-Ίσες ευθύνες», υπό την ιδιότητα που κατέχει η εν λόγω κίνηση ως μέλος του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, συμφώνησε με τους σκοπούς και επιδιώξεις των προτεινόμενων ρυθμίσεων και παράλληλα σημείωσε την ανάγκη να εξισορροπηθούν τα δικαιώματα που παρέχονται στις εργαζόμενες μητέρες με τα αντίστοιχα δικαιώματα που παρέχονται στις μη εργαζόμενες μητέρες.

Οι εκπρόσωποι του Συνδέσμου για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ) και του Γυναικείου Κινήματος ΠΟΓΟ, υπό την ιδιότητα των εν λόγω φορέων ως μελών του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, καθώς και η εκπρόσωπος της ΠΑΣΥΔΥ χαιρέτισαν την προώθηση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ωστόσο υποστήριξαν ότι πρέπει να διασφαλιστεί ότι το επίδομα μητρότητας θα εξασφαλίζει τις πλήρεις αποδοχές των δικαιούχων που λαμβάνουν άδεια μητρότητας και ότι οι εν λόγω ρυθμίσεις θα έπρεπε να επεκτείνονται και σε όλες τις περιπτώσεις απόκτησης του πρώτου τέκνου.

Οι εκπρόσωποι της ΠΟΠΟ, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΣΕΚ, ΔΕΟΚ, ΑΣΔΥΚ, ΠΟΑΣΟ και Παγκύπριας Συντεχνίας «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών

οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και ΠΟΒΕΚ συμφώνησαν με τους σκοπούς και επιδιώξεις των υπό εξέταση νομοσχεδίων.

Ο εκπρόσωπος της ΠΟΠ δήλωσε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, ωστόσο εισηγήθηκε ότι για την απόκτηση τρίτου και μεταγενέστερων αυτού παιδιών η άδεια μητρότητας και η αντίστοιχη περίοδος για την οποία καταβάλλεται το σχετικό επίδομα πρέπει να επεκτείνονται για επιπλέον τέσσερις βδομάδες για έκαστο επιπλέον παιδί, καθώς, σύμφωνα με τον ίδιο, η ανάγκη για εξισορρόπηση της επαγγελματικής με την οικογενειακή ζωή αυξάνεται με κάθε επιπλέον παιδί.

Η εκπρόσωπος της συνδικαλιστικής οργάνωσης ΠΕΟ συμφώνησε με την ανάγκη επέκτασης της άδειας μητρότητας και της αντίστοιχης περιόδου για την οποία καταβάλλεται το σχετικό επίδομα, ωστόσο υποστήριξε ότι αυτή θα έπρεπε να επεκτείνεται περαιτέρω και σε όλες τις περιπτώσεις απόκτησης του πρώτου τέκνου.

Στο πλαίσιο της εξέτασης των υπό συζήτηση νομοσχεδίων, επιπροσθέτως των πιο πάνω ζητημάτων που τέθηκαν από τους εμπλεκόμενους φορείς, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Το αν είναι αναγκαία η υποβολή νέας αίτησης από τις δικαιούχες οι οποίες ήδη λαμβάνουν άδεια και επίδομα μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων στη βάση της προαναφερθείσας μεταβατικής διάταξης.
2. Το ενδεχόμενο το επίδομα μητρότητας να εξασφαλίζει τις πλήρεις αποδοχές των χαμηλόμισθων δικαιούχων που λαμβάνουν άδεια μητρότητας.
3. Το ενδεχόμενο να ληφθεί υπόψη στο στάδιο υπολογισμού του επιδόματος μητρότητας η εκτίμηση ότι αριθμός δικαιούχων λόγω της πανδημίας του COVID-19 και των σχετικών περιοριστικών μέτρων λάμβαναν μειωμένες αποδοχές και ως εκ τούτου θα λαμβάνουν μειωμένο επίδομα μητρότητας.

Σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων και μελών της επιτροπής, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μεταξύ άλλων ανέφερε τα ακόλουθα:

1. Οι δικαιούχες που ήδη λαμβάνουν άδεια και επίδομα μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων θα καθίστανται αυτόματα δικαιούχες με βάση την προτεινόμενη επέκταση άδειας μητρότητας και της αντίστοιχης περιόδου για την οποία καταβάλλεται το σχετικό επίδομα χωρίς την υποβολή νέας αίτησης.
2. Το επίδομα μητρότητας σύμφωνα με τις διατάξεις του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου ανέρχεται στο 72% του μισθού της δικαιούχου ως βασικό επίδομα, αυξανόμενο σε 80%, 90% ή 100%, όταν η δικαιούχος έχει έναν, δύο ή τρεις εξαρτωμένους, αντίστοιχα. Συναφώς, η ίδια δήλωσε ότι ο τρόπος υπολογισμού όλων των επιδομάτων ενδεχομένως να επανεξεταστεί σε μελλοντικό στάδιο στο πλαίσιο διαβούλευσης που διεξάγεται με τα μέλη του Εργατικού Συμβουλευτικού Σώματος για τον εκσυγχρονισμό του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
3. Πριν την προώθηση οποιωνδήποτε ρυθμίσεων που επιβαρύνουν το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων προς όφελος των ασφαλισμένων, διεξάγεται αναλογιστική μελέτη αναφορικά με την πρόσθετη δαπάνη που προκύπτει στο Ταμείο ως αποτέλεσμα των εν λόγω ρυθμίσεων, ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του Ταμείου. Ως εκ τούτου, με βάση την εν λόγω αναλογιστική μελέτη στο παρόν στάδιο δεν κρίνεται εφικτή η οποιαδήποτε περαιτέρω επέκταση της άδειας μητρότητας και της αντίστοιχης περιόδου για την οποία καταβάλλεται το σχετικό επίδομα πέραν αυτής που προτείνεται σύμφωνα με τα υπό εξέταση νομοσχέδια.

Ακολουθώντας, το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, υλοποιώντας τις εισηγήσεις της υπουργού για την ανάγκη τροποποίησης των εν

λόγω νομοσχεδίων, υπέβαλε στην επιτροπή αναθεωρημένα κείμενα αυτών στη βάση των προηγουμένως λεχθέντων από την υπουργό, τα οποία έτυχαν περαιτέρω μελέτης από την επιτροπή.

Ειδικότερα, το αναθεωρημένο κείμενο του πρώτου νομοσχεδίου τροποποιήθηκε, ώστε μεταξύ άλλων να προστεθεί σε αυτό μεταβατική διάταξη, προκειμένου η προτεινόμενη επέκταση της άδειας μητρότητας να τυγχάνει εφαρμογής και σε οποιαδήποτε μισθωτή η οποία ήδη βρίσκεται σε άδεια μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Περαιτέρω, το αναθεωρημένο κείμενο του δεύτερου νομοσχεδίου τροποποιήθηκε ανάλογα, ώστε να προστεθεί σε αυτό μεταβατική διάταξη, προκειμένου η προτεινόμενη επέκταση της περιόδου για την οποία καταβάλλεται επίδομα μητρότητας να τυγχάνει εφαρμογής και σε οποιαδήποτε ασφαλισμένη στην οποία ήδη καταβάλλεται επίδομα μητρότητας κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών των νομοσχεδίων, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, κατά τη συζήτησή τους ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

2 Νοεμβρίου 2021

ΧΚ/ΑΠ/ΜΓ

Αρ. Φακ.: 23.01.062.193-2021
23.01.062.194-2021